

tanquam in Thesauro posuit Deus omnes gratias, ut in omnes diffundat. Nam, ut ait D. Bernardus sæpè à me citatus: Totum nos habere voluit per Mariam: Albertus Magn. homilia super Missus est, ac ait: Congregationes aquarum vocavit Deus Maria: locus autem omnium gratiarum vocatur Maria. Et sicut à mari omnia flumina exeunt, sic & à Maria, pro ejus interventu, omnes gratiæ in omnes derivantur, tanta ergo abundantia gratiarum ipsa est via, quæ nos ducit ad veritatem filium ejus Jesum Christum. Et subdit: In me omnis spes via, & virtutis: cum ipsa sit gratiosa via ad veritatem, in ipsa est omnis spes nostra ut ad veritatem perveniamus. Quocirca ait D. Ephrem Orat. de Laudibus Virginis. Ipsa vocatur Spes desperantium, peccantium adjutrix, mundi solatium, porta cælorum.

Sagena missa in mare.

QUÆSTIO VIII.

Quare in hac sagena tanta sit discretio bonorum à malis, & unde investiganda?

35. Textus. IN præfenti ait Christus D. n. 47. Simile est regnum cælorum sagena missa in mare ex omni ni genere piscium congreganti, quam cum impleta esset educentes, & secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa sua: malos autem foras miserunt. Quod est explicatum tom. 3. cap. 29. q. 14. 15. 16. per sagenam hic significatur, vel Ecclesia Sancta Dei, vel Fides Catholica, ut latè ibi dixi q. 14. Adde.

36. Elias Cret. Primò: Elias Cretensis orat. 9. Nazianzen. & ait: Piscatores sunt Apostoli, qui homines piscantur; sagena, & retia predicatio, & Apostolica doctrina. Pisces, mundus, quem Apostoli suis retibus implicaverunt, ut eos, qui in maris hujus vitæ fluctibus natabant, ex erroris, & vitii gurgite in altum extraherent, & summo regi Christo offerrent. Apostoli veluti piscatores, sua prædicatione, tanquam efficacissimo reti, ex profundo vitiorum pelago deploratissimos peccatores extraxerunt, qui & Christo sunt inserti, ac copulati. In primo rerum molimine, dixit Deus, producant aqua reptile anima viventis, & volatile super terram: Gen. 1. n. 20. Ecce ex eisdem aquis producuntur reptilia in fœtulo luto immersa, quæ ibi reptant; & degunt; ex eisdemque aquis producuntur volucres, quæ in sublime & in altum volant; et si in hoc mundo multi reperiantur suâ iniquitate in multa turpitudine peccatorum detenti, inde etiam nascuntur velites animæ, nempe justorum, qui gratiâ Dei ad superna volant. Enchir. lib. 1. Genes. 1. Enchir. Genes. c. 6. & ait: Quinta die facta sunt in aquis reptilia animarum vivarum, & volatilia, id est sancta anima ad superna volantes. De profundo vitiorum abyssu comparat Divina gratia cœlestes cives.

37. Secundò: Collegerunt bonos in vasa sua: malos autem foras miserunt. In hoc nempe tem-

porali Cælorum regno, quod est Ecclesia Dei, boni, & mali simul sunt commixti, ac Congregati mali, & boni; sed veniet excussio retium, veniet discretio: hora, in qua boni, & mali recipient prout egerunt. D. Petrus Chrysol. serm. 47. Adveniet, ait, ista discretio superna, qua dat malos panis, bonos rapit ad honorem, electos omnes de contumelia exigua, perpetuâ gloriâ consolatur.

38. Sunt ergo in hoc mundo peccatores tanquam pisces, qui habent pennas, & evolant ad vitam, & sunt, & qui cœno adherentes, æternis manent tenebris deputati. Unde cavebat Deus Levit. 11. n. 9. Omne, quod habet pinnulas, & squamas, tam in mari, quam in fluminibus, & stagnis, comedetis. Quidquid autem pinnulas, aut squamas non habet, eorum qua in aquis moventur, & vivunt, abominabile vobis, & execrandum erit: Circa quæ pulchrè audiendus est D. Athanas. Sinaïta lib. 5. exam. in fine, ubi ita habet: Pisces autem sunt quidem peccatores in mari; & quidem conantur parva ex parte imitari volucres, ut qui pennas habeant, hoc est, ex parte pietatem. Unde etiam volant in aquis tanquam volucres. Qui sunt autem ex his nequiores, & plus habent materia, cum non sint squamati infernè, habent ortum ex cœnosa materia, qui quidem nihil penitus habent bonorum operum, pigri, & desides; & difficile se moventur, facile capiuntur ad mortem. Ecce hic ponuntur signa, quibus innuantur peccatores pertinentes ad vitam, vel ad mortem; qui enim, licet sint in profundo vitiorum mari, tamen in eis relucet aliquibus bonis operibus moralibus pietatis, misericordiæ: hi habent alas; ut ex infimo ad superna eleventur, ut qui pennas habeant, hoc est, ex parte, pietatem: sunt etiam & alii, qui tanquam squamis induti habent generositatem, ac valorem ad magna, & præclara opera; hi etiam possunt inveniri apti, ut ad sublimia evocentur, ut de Moysè, & Paulo dixit D. Augustinus contra Faustum. Ager fertilis inutilium herbarum repletus: dum Moyses percussit Ægyptium, & Paulus ibat anhelans, & spirans contra Christianos: At verò, qui cœno vitiorum inherentes plumbei sunt ad opera bona faciendâ, in infimis manent semper: Qui quidem nihil penitus habent bonorum operum, pigri, ac desides, ac difficile se moventes, & facile capiuntur ad mortem. Homines ignavi, segnes, & tardi, inutiles omnino sunt, & ad nullum opus bonum inserviunt. Episcopo Laodicæ Ecclesiæ dicitur Apocalyp. 3. n. 15. & 16. Scio opera tua, quia neque frigidus, neque calidus es; utinam frigidus esses, aut calidus. Sed quia tepidus, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo Pro quo vide, quæ ibi dixi tom. 1. in Apoc. quæst. 37. n. 321. 322. & quæst. 39. n. 328. & 329.

D. Athanas. Sinaïta.

Viri pii & generosi, apti ad magna & præclara opera.

Apocal. 3.

QUÆSTIO IX.

Quare hæc sagena educitur non ex navibus, sed ex littore, & non à stantibus, sed à sedentibus?

39. Textus. Dicitur in Textu, n. 48. Quod regnum cælorum sit simile sagena missa in mare, & omni genere piscium congreganti, quam cum impleta esset, secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa sua, &c. circa quæ tria quæro.

40. Primò: cur hæc sagena dicitur educta non à stantibus in naviculis: ut frequenter contingit, sed ab stantibus in littore: Isti educentes sunt prædicatores, qui ut valeant educere bonos de vasto vitiorum mari, debent esse extra illud, ab eoque separari, & non in medio ejus immersi: Cum magno mysterio, postquam Moyses percussit Sehon Regem Amorrhæorum, & Og Regem Basan, tunc subdit Textus Deuter. 1. n. 5. Capiti Moyses explanare, & dicere: Dominus Deus noster locutus est ad nos ex Horeb. Et cur modò, & non antea Moyses legem explanat, ac declarat? Antea debebat per desertum inter illos iniquos, ac perversos Reges, & execrabiles idolatras; & ideo de sacro eloquio non audeat verba facere, nisi postquam illis extinctis valde extraneus, & separatus ab eorum commercio. Ibi Glossa. Notandum, ait, quod interfectis duobus Amorrhæorum Regibus, lex recapitulatur, & populus instruitur: quia remotis scandalis, & superatis vitiorum turmis, competenter doctrina instruitur, & fidei lumen dignè considerantibus aperitur. Debemus prius in nobis vitia occidere, & sic mandata divina populis tradere. Nota ultima verba, & vide suprâ cap. 5. q. 2. n. 7. & in quolibet nostro tomo, verbum Prædicator.

41. Secundò: sagena dicitur educta à sedentibus in littore: secus litus sedentes. Cum experientia notum sit, quod sagena extrahatur à piscatoribus stantibus, & non sedentibus, ut ita majori nisu sagenam extrahant; tamen sagena hæc educitur à secus litus sedentibus: per hos piscatores sedentes denotantur prædicatores, quia ideo dicuntur sedentes, quia multo studio, & alta consideratione debent præmeditari ea, quæ dicturi sunt, & in populum, ac in publicum eructantia: & ideo hæc de causa scribit D. Hieronymus ad Nepotianum epistol. 2.

Prædicator prius se expurgat ab omni malo, & postea docet. Glossa.

Prædicator profunde cogitat, quæ dicturus est. D. Hieron.

Disce, quod doceas: & epistol. 4. ad Rusticum Monach. sic eum mone: Discas, quod possis docere, ne prius magister sis, quam discipulus.

Æthiops ille Eunuchus potens Candacis Regina Æthiopum, qui erat saper omnes gazas ejus... revertebatur sedens super currum suum, legensque Isaiam prophetam: Actor 8. n. 27. Valde mirum sanè; quod vir iste multis, & magnis negotiis totius regni occupatus, & etiam labore iter agendi impeditus; tamen ab studio Sacræ Scripturæ, illiusque intelligentiæ non desistebat; imò, ut observat D. Chrysol. homil. 19. in Acta, sic ait: Eo legebat tempore, quo Solis calor ferventior; ac proinde meridiano tempore, in quo omnes homines solent quiescere, ac labori suo supersedere; ac si nullam horam putaret intempestivam ad scripturarum lectiorem. Et unde in homine Æthiopo tantum studium, ac affectus ad illud? Destinabatur ipse Prædicator gentilibus Æthiopiæ regni; & in de nullum prætermitebat tempus absque studio, meditatione, ac cogitatu eorum quæ dicenda, & aliis communicanda erant. D. Hieron. nymus epistol. 103, ad Paulinum: Reliquit, ait, Aulam Regiam, & tantus amator legis, divini quoque scientia fuit, ut etiam in vehiculo sacras literas legeret.

43. Prædicator si vult adducere auditores, ad Christi sum. mul. ris se præparat. Lyran.

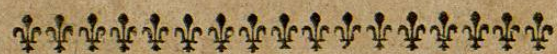
Ait Salomon Proverb. 24. n. 27. Præpara foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, ut postea adifices domum tuam: Ad edificandam domum, duo sunt præmittenda, præparandum opus, ager diligenter excolendus, quæ moraliter interpretantur Patres de Doctore, ac Prædicatore: & primò dicitur: Præpara foris opus tuum: proprium opus hominis est justitiæ, virtutis, ac veritatis; & hæc non tantum in interiori, sed etiam foris, ut bono exemplo alios edificet: diligenter exerce agrum tuum, nempe mentem tuam profundo studio Scripturæ, & altâ rerum meditatione eorum quæ sunt dicenda. Et postea adificabis domum tuam, bonorum discipulorum, ac auditorum. Rabbi Salomon apud Lyranum ibi, ait, Præpara foris opus tuum studio Sacræ Scripturæ, & diligenter exerce agrum tuum videndo glossas Doctorem, ut postea adifices domum tuam, hoc est, ut facias tibi discipulos per sanam doctrinam; aliter esset ordo perversus. Qui magnam intendit extruere domum, magna, & profunda facit fundam. cniæ Lyran. sic & Doctorem, qui magnum discipulorum gymnasium præparat edificare, alta apponat fundamenta, virtutis, scientiæ, & meditationis rerum.

CAPUT XIV.

1. Nullo tempore audivit Herodes Tetrarcha famam Jesu: 2. Et ait pueris suis, Hic est Joannes Baptista: ipse surrexit à mortuis, & ideo virtutes operantur in eo. 3. Herodes enim tenuit Joannem, & alligavit eum: & posuit in carcerem propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui. 4. Dicebat enim illi Joannes, Non licet tibi habere eam. 5. Et volens illum occidere, timuit populum: quia sicur prophetam eum habebant. 6. Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodias

diadis in medio : & placuit Herodi. 7. Unde cum juramento pollicirus est ei dare quodcumque postulasset ab eo. 8. At illa præmonita à matre sua Da mihi, inquit, hic in disco caput Joannis Baptistæ. 9. Et contristatus est Rex. Propter juramentum autem, & eos, qui pariter recumbebant. iussit dari. 10. Misitque, & decollavit Joannem in carcere. 11. Et allatum est caput ejus in disco : & datum est puellæ, & attulit matri suæ. 12. Et accedentes discipuli ejus tulerunt corpus ejus : & sepelierunt illud, & venientes nuntiaverunt Jesu. 13. Quod cum audisset Jesus, secessit inde in navicula, in locum desertum seorsum : & cum audissent turba, secuta sunt eum pedestres de civitatibus. 14. Et exiens vidit turbam multam, & miseratus est eis, & curavit languidos eorum. 15. Vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli ejus dicentes : Desertus est locus, & hora jam præterit : dimitte turbas, ut euntes in castella emant sibi escas. 16. Jesus autem dixit eis, non habent necesse ire, date illis vos manducare. 17. Responderunt ei, non habemus hic nisi quinque panes, & duos pisces. 18. Qui ait eis : Afferte mihi illos huc. 19. Et cum jussisset turbam discumbere super fœnum, acceptis quinque panibus, & duobus piscibus, aspiciens in cælum benedixit, & fregit, & dedit discipulis panes, discipuli autem turbis. 20. Et manducaverunt omnes, & saturati sunt : & tulerunt reliquias duodecim cophinos fragmentorum plenos. 21. Manducantium autem fuit numerus quinque millia virorum, exceptis mulieribus, & parvulis. 22. Et statim compulsi discipulos ascendere in naviculam, & præcedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas. 23. Et dimissa turba, ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto solus erat ibi. 24. Navicula autem in medio mari jactabatur fluctibus; erat enim contrarius ventus. 25. Quarta autem vigilia noctis, venit ad eos ambulans super mare. 26. Et videntes eum super mare ambulantem, turbati sunt, dicentes : Quia phantasma est, & præ timore clamaverunt. 27. Statimque Jesus locutus est eis dicens : Habete fiduciam : ego sum, nolite timere. 28. Respondens autem Petrus dixit, Domine si tu es, jube ad te venire super aquas. 29. At ipse ait, Veni. Et descendens Petrus de navicula, ambulabat super aquam, ut veniret ad Jesum. 30. Videns verò ventum validum, timuit : & cum cœpisset mergi, clamavit dicens, Domine salvum me fac. 31. Et continuo Jesus extendens manum apprehendit eum, & ait illi : Modica fidei, quare dubitasti. 32. Et cum ascendissent in naviculam, cessavit ventus. 33. Qui autem in navicula erant, venerunt, & adoraverunt eum dicentes, Verè Filius Dei es. 34. Et cum transfretassent, venerunt in terram Genesar. 35. Et cum cognovissent eum viri loci illius, miserunt in universam regionem illam, & obtulerunt ei omnes male habentes. 36. Et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent; & quicumque tetigerunt, salvi facti sunt.

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Decollatur Joannes Baptistæ ab Herode. Quod est explicatum t. 3. c. 32. de quo vide infra, Ma. 6.

Secundò, V. 13. Christus audiens Baptistæ mortem, secedit in desertum, ibique quinque panibus, & duobus piscibus pascit quinque millia hominum. Explicavi tomo 3. c. 33. de quo etiam infra, Joan. 6.

Tertiò, V. 22. Dimissa turbâ ascendit Christus in montem ad orandum; mox venit ad discipulos in mari fluctibus vexatos; Petrum venien-

tem Modica fidei arguit : illicò mare, & ventum sedat. Exclamant qui erant in navi : Verè Filius Dei es & ex locis circumvicinis confluent ad eum infirmi, quos tactu suo sanat : Est explicatum tom. 3. cap. 34.

Discipuli in mari.

QUÆSTIO I.

Quare obedientissimi discipuli, tanquam invitati compelluntur à Jesu in naviculam ascendere ?

POST patratum miraculum de quinque panibus, & duobus piscibus; quibus Christus alimentavit quinque millia hominum, sub-

1. ait

Textus. dit D. Matthæus hoc cap. 14. n. 22. Statim compulsi Jesus discipulos ascendere in naviculam, & præcedere eum trans fretum : seu, ut habet D. Marc. c. 6. n. 45. Statim cœgit discipulos suos ascendere navim : quod est explicatum tom. 3. c. 14. per undecim quæstiones. Adde verò.

2. Primò : cur obedientissimi discipuli, qui ad minimum nutum sui sanctissimi Magistri erant obedientissimi, hic tanquam invitati ab eo compelluntur navem ascendere ? D. Hieronym. in Catena D. Thomæ, & ait : Sermone ostenditur invitatos eos à Domino recessisse, dum amore præceptoris, ne ad punctum quidem temporis ab eo volunt separari. Hoc non est adscribendum inobedientia, sed eximio discipulorum amoris erga Christum; quod veluti cum violentia, ascenderent in naviculam, cum Christus mansisset in terra, ut dimitteret turbas, & ita esset ab eo recedendum; magna enim violentia inferretur amoris, si per brevem morulam à re dilecta sit abscedendum. Cum Christus D. esset ingressus in hortum, ait discipulis suis, ut ipsi ibi tantisper sustinerent; subdit D. Lucas 22. n. 41. Et ipse avulsus est ab eis quantum jactus est lapidis. Quamvis Christus tenderet ad colloquium, ac orationem cum suo æterno parente; cum tamen à suis discipulis separatur, quantum jactus est lapidis, dicitur avelli ab eis; quod innuit quandam violentiam, quia hæc maxime inferretur amoris, dum brevi intervallo, brevi tempore à dilecto recedit, ut ibi latius notavi : de qua re vide multa, præcipue tom. 5. in Evangelia, verb. Absentia.

3. Secundò : in hoc relucet, ac resplendet eximia Discipulorum obedientia erga suum magistrum Christum; quia quamvis amore reluctaret, ne ab eo recederet, tamen obedientia urgente illud adimplet. ut ostenderetur eximia Abrahami obedientia, mandat Deus ei sacrificare filium suum, aitque ei Deus : Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis Isaac, &c. Genes 22. n. 2. sufficiebat dicere : Tolle Isaac; ad quid insuper additur; filii tui, unigeniti & dilecti vocabulum, quæ parentis charitatem magis incendebat; ita & servi obedientiam magis declarabant, qui naturalem affectum respuebant, ut divinum mandatum impleret, ut rectè observavit D. Ambros. lib. 1. de Abrahamo, c. 8. post citata Geneleos verba ad Abrahamum, ait : Non sinit Deus otiosum esse affectum patris : à principio eum stimulat, & pungit pietatis aculeis. Ac si diceret : Paternam charitatem erga filium unigenitum Abrahamo in memoriam revocat, ut perfectiorem ab eo obedientiam talem filium jugulando indicaret.

4. Tertiò : inde maxime ostenditur discipulorum obedientia, quod compellerentur ascendere in naviculam à suo Divino Magistro, cum ipse maneret in terra : quod erat eis valde durum, & asperum, nempe cum ab eo discederent, ac tantisper separarentur; & in difficilibus nostro affectui adversantibus maxime clarescit, ac ostentatur obedientia, Mandat Deus Jerem. 32. numero 28. ut emeret agrum. Et illud emit, ut patet ex textu : Intellexi, quod verbum Domini esset, & emi agrum ab Hananeel filio parrui mei : Adhibitis omnibus scripturis, ac solemnitatibus juris, quas mandavit observare, quod valde durum, ac grave fuit Prophetæ, utpote maxime repugnans ejus auctoritati, ve-

ritati, ac prædicationi; nam ipse judex ut mendax, falsus, ac populi seductor erat habendus; & sibi omnino contrarius. Ipse magnis vocibus prædicabat, magnisque lachrymis deplorabat brevissime, ut jam in januis esset, quod Jerusalem destrueretur, ac omnino devaltaretur, & quod omnes essent in Babyloniam captivi adducendi; & quid magis ridiculum, prophetam constanter talia affirmare, & emere agrum; ac quid talis possessio comparanda ? Intellexi verbum Domini esse : Quamvis hoc maxime repugnaret prædicationi in homine cordato, tamen sine ullo reluctamine, divinum mandatum exequitur, contemnens omnia. D. Hieronym. ibi ait : Durum quidem erat, & prope inconsequenti, risuque dignum, eum quem jam, jamque capiendam prophetabat Jerusalem, & omnes ducendos esse captivos, vel gladio, fame, vel peste perituros, agrum in Ana both emere, quem non erat possessurus; sed intellexi, inquit, verbum Domini esse, & acquievi præcepto ejus, ut emerem. Quamvis ridiculum, & absurdum ejus dictis videri poterat, tamen cum instaret Divinum Verbum, illud fuit adimplendum.

Quartò : D. Chrysostom. homil. 50. in Math. ita fatur : Diligens examen eorum, quæ facta erant, tradere volens eos qui præmissum signum viderunt, jussit à se separari : quia eisi præsens visus fuisset phantasticus, & non in veritate fecisse miraculum diceretur, non tamen ut absens. Et ita dicitur, & statim compulsi Jesus discipulos ascendere in naviculam, & præcedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montem solus. Magno acumine Chrysostomus rem dixerit, Discipuli, ac turba maxime admirati sunt magnitudinem miraculi, quod non solum oculis perspexerant, sed manibus, ac naturali refectione erant experti. Discipulos à se longè recedere compulsi, & inde dimissa turba, solus in montem ascendit : Cur omnes spectatores miraculi à se longè abire facit ? Quia magnum, & sublime miraculum, si ad diligens examen vocaretur, si ipse præsens esset, non verum, sed phantasticum miraculum diceretur. & ita minus judicaretur de miraculo, quam par erat. Quia eisi præsens visus fuisset, phantasticus, & non in veritate fecisse miraculum diceretur. Si præsens esset, miraculum specie tenus dicerent esse factum, & non verum : non tamen ut absens, sic censebant; ut ergo magnitudo miraculi valde sublimis ab omnibus agnosceretur, illius spectatores longè à se ablegat; & ascendit in montem solus : nam si adfuisset præsens, miraculum phantasticum diceretur : ut verum, & magnum haberetur, absens sit; frequenter præsentia magnum opus fascinat, absentia verò multà æstimatione condecorat. Hæc de causa Tiberius Rhodum petiit ex Augusti aula, dicens : Ut vitato assiduitatis fastidio, auctoritatem absentia tue retur, atque etiam augetur : apud Suetonium Sueton. cap. 10.

5. Congregantur universi seniores Israël. & instante ad Samuelem clamant : Constitu nobis regem, ut judicet nos, sicut & universa habent nationes, 1. Reg. cap. 8. num. 5. Ex Dei mandato dato creator Saul ex, & si aliqui gratularentur, Filii verò Bethal dixerunt, num salutare nos poterit iste ? & despexerunt eum, & non aculeo sententiarum ei munerat. Universus Israël totis votis reneramur, gem

Ubi major est ver pugnantia, ibi major ostenditur obedientia.

D. Hier.

D. Chryl.

Magnitudo rei maxime agnosceretur ex absentia, non ex presentia.

6.

1. Reh 8.

P. absentia

fav. di-

mus, ab-

sentia ve-

neramur,

gem